

**Briuselis, 2025 m. spalio 23 d.
(OR. en)**

14416/25

COPS 528	CSC 536
POLMIL 323	ECOFIN 1406
INDEF 124	UEM 511
EUMC 377	COEST 764
HYBRID 130	ESPACE 70
PROCIV 131	POLMAR 66
IND 454	CYBER 295
MAP 96	TRANS 490
COMPET 1061	PESCO 19
FISC 287	CFSP/PESC 1517
FIN 1244	CSDP/PSDC 636
EDA	

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	JOIN(2025) 27 final
Dalykas:	BENDRAS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ TARYBAI IR TARYBAI Taikos išsaugojimas. Gynybos parengties užtikrinimo iki 2030 m. veiksmų gairės

Delegacijoms pridedamas dokumentas JOIN(2025) 27 final.

Pridedama: JOIN(2025) 27 final

EUROPOS
KOMISIJA

SAJUNGOS VYRIAUSIASIS
ĮGALIOJINIS UŽSIENIO
REIKALAMS IR
SAUGUMO POLITIKAI

Briuselis, 2025 10 16
JOIN(2025) 27 final

**BENDRAS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ
TARYBAI IR TARYBAI**

Taikos išsaugojimas. Gynybos parengties užtikrinimo iki 2030 m. veiksmų gairės

1. Įvadas

Europos ir jos valstybių narių veiksmai per likusią šio dešimtmečio dalį turės įtakos viso šio šimtmečio žemyno saugumui. Iki 2030 m. Europa turi užsitikrinti pakankamai tvirtą savo gynybos poziciją, kad galėtų patikimai atgrasyti savo priešininkus ir reaguoti į bet kokią agresiją. **Kad pasirengtų 2030 m., veiksmų Europa turi imtis dabar.** Todėl birželio mėn. Europos Vadovų Tarybos susitikime ES valstybių ar vyriausybių vadovai paragino Komisiją ir vyriausiąją įgaliotinę „pateikti veiksmų gaires“. Europos Vadovų Taryba „apžvelgs [dėl baltosios knygos] padarytą pažangą savo 2025 m. spalio mėn. susitikime ir aptars tolesnius veiksmus įgyvendinant jos nustatytą gynybos parengties tikslą“.

Šiose veiksmų gairėse baltoji knyga ir Europos Vadovų Tarybos pateiktos gairės transformuojamos į aiškius tikslus ir tarpines reikšmes su konkrečiomis rezultatų pasiekimo datomis ir pažangos stebėjimo rodikliais. Jose siūloma Europos pavyzdinė iniciatyva tiems atvejams, kai būtina kuo greičiau sutelkti pastangas laikantis tarptautinių įsipareigojimų, įskaitant NATO tikslus.

Kad būtų užtikrinta gynybos parengtis, reikia sukurti ir įgyti **šiuolaikiniam karui būtinus pajėgumus**. Tam reikia užtikrinti, kad Europa turėtų gynybos pramoninę bazę, kuri suteiktų jai strateginį pranašumą ir reikalingą nepriklausomumą. Taip pat reikia būti pasiruošus diegti pažangiausias inovacijas ir užtikrinti greitą masinę gamybą kritiniais atvejais.

Poreikis spartinti ir didinti pastangas atspindi šiuo metu didėjančius pavojus, taip pat **kintančią grėsmių panoramą** – su tais pavojais ir grėsmėmis Europa ir jos valstybės narės turi kovoti, prie jų prisitaikyti ir jiems pasirengti. Pirmiausia tai neišprovokuota plataus masto Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą, pasižyminti dar neregėtu žiaurumu ir smurtu. Daugėja neatsargių provokacijų ir hibridinio karo veiksmų prieš valstybes nares, pradedant kibernetiniais išpuoliais ir baigiant oro erdvės pažeidimais. Rusija militarizavo savo ekonomiką ir visuomenę. 2025 m. jos deklaruojamas gynybos biudžetas viršys 7 proc. BVP. Apie 40 proc. jos 2025 m. biudžeto skirta saugumui ir gynybai. Tokia militarizuota **Rusija artimiausioje ateityje kelia nuolatinę grėsmę Europos saugumui.**

Europos parengtis turi būti grindžiama platesniu pasauliniu kontekstu, laikantis 360° požiūrio. Negalime ignoruoti grėsmių, kurias kelia kitos pasaulio šalys. Kyla pavojus tarptautinei tvarkai. Strateginė konkurencija didėja ne tik mūsų artimiausioje ir platesnėje kaimynystėje, bet ir gerokai toliau. Nuo Gazos ruožo ir Artimųjų Rytų iki kelių paslėptų ar atvirų konfliktų Afrikoje, nuo augančios įtampos Azijos ir Ramiojo vandenyno regione iki Arkties regiono – karštųjų taškų vis daugėja. Autoritarinės valstybės vis labiau kišasi į mūsų visuomenes ir ekonomikas. Tradicinių sąjungininkų ir partnerių dėmesys krypsta į kitus pasaulio regionus. Galiausiai, turime užkirsti kelią tokioms horizontaliosioms grėsmėms kaip terorizmas, masinio naikinimo ginklų platinimas ir klimato kaitos poveikis saugumui.

Siekiant užtikrinti taiką atgrasymo priemonėmis, Europos gynybos pozicija ir pajėgumai taip pat turi būti parengti rytojaus mūšiams, atsižvelgiant į kintantį karo pobūdį. Stiprybę mūsų lauke lems gebėjimas greitai ir dideliu mastu kurti ir vis patobulinti technologines inovacijas, grindžiamas dvejojo naudojimo sprendimais. Stipriausi ir mažiausiai priklausomi bus tie, kurie kurs savo technologijas, visų pirma skirtas ypač

svarbioms šiuolaikinio karo sistemoms, tokioms kaip dronai, palydovai ar autonominės transporto priemonės. **Ukraina** tebėra Europos pirmoji gynybos linija ir neatsiejama Europos gynybos ir saugumo struktūros dalis, todėl ES ir toliau remis Ukrainą ir intensyviai su ja bendradarbiaus.

Valstybės narės turi skubiai apsirūpinti nepriklausomais sąveikiais strateginiais pajėgumais, kurie būtų bendrai plėtojami ir prižiūrimi, kad galėtų tikruoju laiku reaguoti į bet kokiais grėsmes Europos teritoriniam vientisumui ir suverenumui. ES ir jos valstybės narės turi gebėti veikti nepriklausomai ir prisiimti atsakomybę už savo gynybą ir saugumą pernelyg nesikliaudamos kitais. Jos turi teigiamai prisidėti prie pasaulinio ir transatlantinio saugumo, glaudžiai bendradarbiaudamos su NATO. Savo gynybą užtikrinti geriau pasirengusi Europa yra geriau su NATO suderinta Europa, gebanti transatlantiniame aljanse prisiimti sąžiningą atsakomybės dalį. ES ir NATO bendradarbiavimas labai svarbus visose šių veiksmų gairių srityse, nes transatlantinis aljansas tebėra nepakeičiamas ES saugumo ramsis. Šios gairės užtikrins kuo didesnę suderinamumą ir abipusį stiprinimą, vengiant nereikalingo dubliavimosi.

Reikėtų remtis jau pradėtu darbu. **Dešimtmečius trukęs nepakankamų Europos investicijų į gynybą etapas jau baigėsi.** Valstybės narės gynybos biudžetus padidino nuo 218 mlrd. EUR 2021 m. iki 343 mlrd. EUR 2024 m., o 2025 m. numatoma pasiekti 392 mlrd. EUR. 2024 m. investicijos į gynybą padidėjo 42 proc. (joms skirta 106 mlrd. EUR), o naujos įrangos per viešuosius pirkimus įsigyta už 88 mlrd. EUR. Pristatytos naujos ES priemonės, kaip antai Europos gynybos pramonės programa, o Baltojoje knygoje dėl gynybos parengties pateikta nauja strateginė programa. Pagal „ReArm Europe“ darbotvarkę, be kita ko, pasinaudojant tokiomis naujomis finansavimo priemonėmis kaip SAFE, gynybai bus sutelkta iki 800 mlrd. EUR. Išlaidų įsipareigojimams, kuriuos sąjungininkės prisiėmė 2025 m. birželio mėn. NATO aukščiausiojo lygio susitikime, įvykdyti, kad iki 2035 m. būtų pasiektas naujasis pagrindinis tikslas gynybos išlaidoms skirti 3,5 proc. BVP, per ateinančią dešimtmetį reikės papildomų nuolatinių išlaidų, kurios kasmet siektų bent 288 mlrd. EUR. Šios didesnės išlaidos turi atsipirkti Europoje kuriant darbo vietas, diegiant inovacijas ir didinant konkurencingumą.

Valstybės narės nacionalinio saugumo ir gynybos srityje yra ir liks nepriklausomos. Jos turi nustatyti pajėgumų tikslus, būtinus savo nacionalinių ginkluotųjų pajėgų parengčiai užtikrinti, kad galėtų vykdyti savo strategines ir karines misijas, įskaitant NATO vykdomas misijas. Sprendimai dėl atitinkamų nacionalinių tikslų ir susijusių jų įgyvendinimo terminų yra nepriklausomi.

Tačiau sudėtinga grėsmių panorama rodo, kad valstybės narės turi veikti kartu, o ne suskaidyti pastangas pagal nekoordinuojamas nacionalines iniciatyvas. Šiuo metu ES viduje vis dar perkama mažiau nei 50 proc. gynybos įrangos ir daugiausia nacionaliniu lygmeniu, o ne Europos tiekėjų rinkos dalis padidėjo.

Taigi akivaizdu, kad investuoti reikia daugiau, kartu ir Europos mastu.

2. Kas yra gynybos parengtis?

Visapusiška gynybos parengtis reiškia, kad valstybių narių ginkluotosios pajėgos gali numatyti bet kokiais su gynyba susijusias krizes, įskaitant didelio intensyvumo karą, joms pasirengti ir į jas reaguoti. Tam reikia gerai aprūpintų ir išteklių turinčių ginkluotųjų

pajėgų, kurios būtų darnios ir sąveikios, tinkamo mokymo ir karinės jėgos naudojimo doktrinos.

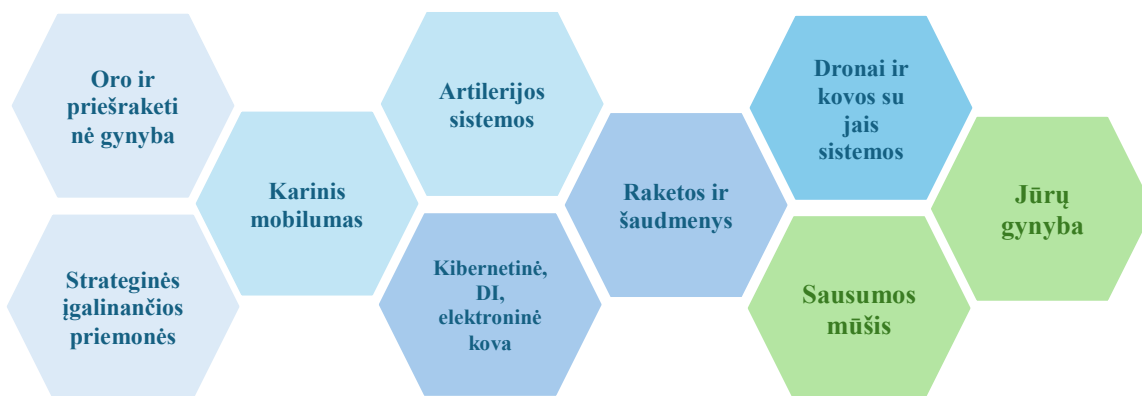
Trumpai tariant, kad Europa būtų pasirengusi, reikia kolektyviai pasiekti pajėgumų tikslus, grindžiamus valstybių narių priimtais įsipareigojimais, be kita ko, įsipareigojimais NATO.

Tai taip pat priklauso nuo stiprios, atsparios ir novatoriškos Europos pramoninės ir technologinės bazės. Savo ruožtu tam reikia tinkamos reguliavimo sistemos, žemyno masto rinkos, didesnio karinio mobilumo, daugiau inovacijų ir įgūdžių, taip pat išplėsto gynybos partnerysčių su sąjungininkais ir partneriais tinklo. Platesne prasme gynybos parengčiai užtikrinti dar reikia tvirtos ir įgalinančios civilinės aplinkos, kurios pagrindas – atspari visuomenė, gerai pasirengę ir informuoti piliečiai ir glaudesnis civilinis ir karinis bendradarbiavimas¹. Nors šiose veiksmų gairėse daugiausia dėmesio skiriama pajėgumams, taip pat nagrinėjamos kitos Europos gynybos parengčiai būtinos sąlygos.

Jomis siekiama susieti valstybių narių nacionaliniu, daugiašaliu ir ES lygmeniu vykdomą darbą ir procesus, kuriuos Komisija pradėjo pagal esamas ir naujas su gynyba susijusias priemones.

3. Europos pajėgumų trūkumo pašalinimas iki 2030 m. Pagrindiniai veiksmai ir tarpinės reikšmės

Parengties tikslo esmė – užtikrinti, kad Europa turėtų visus įmanomus pajėgumus, kurių jai reikia, kad galėtų užkirsti kelią bet kokiai agresijai ir apginti savo sausumos, oro ir jūrų sienas, taip pat savo tinklus ir turtą kibernetinėje ir kosminėje erdvėje. Valstybės narės nustatė šias **pradines prioritетines pajėgumų sritis**:

Valstybių narių operatyvinių poreikių nustatymas ir stebėjimas

Kad būtų pasiektas bendras tikslas užtikrinti gynybos parengtį iki 2030 m., reikia sisteminio požiūrio. Esminės sąlygos – kuo didesnis įgytų karinių pajėgumų sąveikumas ir papildomumas. ES karinis štabas rengia išlaptintą dabartinės valstybių narių pajėgumų ir tikslų padėties apžvalgą. Ji apima prioritетines pajėgumų sritis ir joje atsižvelgiama į

¹ Todėl šias veiksmų gaires papildo ES pasirengimo krizėms strategija (JOIN(2025) 130, 2025 m. kovo 26 d. Bendras komunikatas dėl ES pasirengimo krizėms strategijos).

NATO tikslus ir į Ukrainos poreikius. Apžvalga suteiks kiekybinių įžvalgų apie esamus pajėgumų trūkumus visose įmanomose karinėse operacijose, įskaitant teritorinę gynybą.

Ji bus kasmet atnaujinama ir įtraukiama į suderintą metinę peržiūrą gynybos srityje, kurią, padedama ES karinio štabo, rengia Europos gynybos agentūra (EGA). Taip užtikrinama sąsaja tarp karinių pajėgumų trūkumų analizės ir viešųjų pirkimų ir plėtros prioritetinių pajėgumų sričių. Gynybos štabų viršininkai reguliariai peržiūrės analizės rezultatus įslaptintoje aplinkoje, kad jais galėtų remtis nacionaliniai ginkluotės direktoriai ir pajėgumų direktoriai tolesniame darbe, susijusiame su siūlomais sprendimais. Todėl labai svarbu, kad valstybės narės ir toliau keistųsi apibendrinta informacija apie savo tikslus ir pažangą su ES kariniu štabu. Informacija, nors ir įslaptinta, leis stebėti bendrą pažangą pagal Parengties užtikrinimo iki 2030 m. veiksmų gaires.

Remdamosi šiuo procesu, Komisija ir vyriausioji įgaliotinė kasmet spalio mėn. Europos Vadovų Tarybai pateiks metinę gynybos parengties ataskaitą. Joje daugiausia dėmesio bus skiriama bendrai ES lygmens padėčiai sutartose prioritetinėse pajėgumų srityse ir kitiems šiose veiksmų gairėse išdėstytiems klausimams. Ataskaitoje bus pateikta naujausia informacija apie bendrą pažangą pagal pagrindinius rodiklius, siūlomus šiose veiksmų gairėse, ir dėl jos bus konsultuojamasi su valstybėmis narėmis. Ataskaita sudarys sąlygas vadovams apžvelgti bendrą pažangą šiuo pagrindu ir pateikti strategines gaires gynybos ministrų diskusijoms gynybos sudėties Užsienio reikalų taryboje.

Pajėgumų plėtojimas pasitelkiant valstybių narių pajėgumų koalicijas

Siekiant užtikrinti Europos gynybos parengtį labai svarbu panaikinti esamus kritinius pajėgumų trūkumus plėtojant ir įsigyjant gynybos pajėgumus visose sutartose prioritetinėse srityse.

Tuo tikslu valstybės narės turėtų skubiai užbaigti tebesitęsiantį valstybių narių pajėgumų koalicijų formavimo procesą. Turėtų būti išsamiai nurodyta, kurios valstybės narės šalins konkrečius trūkumus, ir susitarta dėl kiekvienos koalicijos valdymo, vadovaujančių ir bendrai vadovaujančių šalių vaidmens, pajėgumų tikslų ir bendradarbiavimo projektų, kurie turi būti pradėti jiems pasiekti. Šiose koalicijose valstybės narės visada galės nepriklausomai spręsti dėl savo vaidmens ir įnašo. Remiantis EGA parengtomis prioritetų įgyvendinimo veiksmų gairėmis², kiekviena pajėgumų koalicija turėtų nustatyti konkrečius tikslus ir terminus.

Pajėgumų koalicijos turėtų likti atviros kitoms valstybėms narėms, jei jos norėtų prisijungti vėlesniame etape. Siekiant užtikrinti valstybių narių atsakomybę ir tinkamą naštos pasidalijimą, reikėtų skatinti bendrą vadovavimą. Kiekviena koalicija gali naudoti vieną ar kelias pagal Europos gynybos pramonės programą siūlomas priemones³, kad gautų tikslingą ES paramą pavyzdiniams projektams, taip pat galimiems naujiems PESCO projektams. Šių koalicijų darbą galėtų palengvinti horizontaliosios gairės dėl vadovaujančių šalių vaidmens, santykių tarp bendrai vadovaujančių šalių (jei reikia), narystės, įgyvendinimo plano, sąsajos su ES subjektais ir ataskaitų teikimo mechanizmo.

² Kiekviena iš 22 sričių, nustatytų „Pajėgumų plėtojimo prioritetuose“ (2023 m. lapkričio mėn.), turi veiksmų gaires.

³ Pvz., Europos gynybos srities bendrų interesų projektas (EGSBIP) arba Europos ginkluotės programos struktūros (SEAP), kai jos įsigalios.

Reikėtų kuo daugiau naudotis esamais procesais. Vadovaujant valstybėms narėms, pagrindinį vaidmenį palengvinant koalicijos sudarymo procesą atliks EGA, visų pirma per pajėgumų ekspertų grupes. Taip pat bus remiamasi ES karinio štabo darbu mažinant pajėgumų trūkumus. Komisija užtikrins sąsają tarp koalicijų ir ES finansavimo priemonių ir politikos. Gynybos sudėties Užsienio reikalų taryba užtikrins politinį vadovavimą. Atsižvelgiant į tai, kad veikti reikia skubiai, valstybės narės ataskaitas Tarybai turėtų pateikti ne vėliau kaip 2026 m. pradžioje.

Siekiant užtikrinti, kad koalicijose kuo daugiau svarbiausių pajėgumų būtų įsigyjama laiku ir kiek įmanoma bendrai, bus labai svarbu skubiai mobilizuoti naująją priemonę **SAFE** ir kitas ES ir nacionalines priemones. Tam reikia dirbti greitai, nes **SAFE reglamente** nustatyti trumpi terminai, kurių turi būti laikomasi, kad būtų galima pasiekti 2030 m. tikslus.

Vienas iš svarbiausių kintamųjų bus tai, koku mastu valstybės narės galės koordinuoti poreikius, sutelktą paklausą ir organizuoti **bendrus viešuosius pirkimus**. Gynybos srities viešieji pirkimai daugiausiai vis dar vykdomi nacionaliniu lygmeniu. Tai lemia susiskaidymą, dideles sąnaudas ir sąveikumo trūkumą. 2007 m. valstybės narės susitarė 35 proc. savo investicijų į gynybą skirti bendradarbiaujamiesiems viešiesiems pirkimams⁴. Tačiau jos tebėra mažesnės nei 20 proc. **Vis didesnės investicijų į gynybą dalies nukreipimas į bendrus viešuosius pirkimus** bus vienas iš pagrindinių parengties veiksmų, nes paklausos telkimas ir masto ekonomija padės padidinti Europos gynybos pramonės gamybos pajėgumą ir skatins sąveikumą. Sutelkus Europos paklausą sumažės išlaidos, nes valstybės narės nesivaržys tarpusavyje ir padidės jų bendra perkamoji galia. Taip pat padidės masto poveikis ir bus remiamos nuolatinės pastangos kolektyviai apsaugoti ir plėsti pagrindinius gamybos mazgus ir tiekimo grandines.

Tikslai

Siūloma, kad valstybės narės kolektyviai pašalintų pajėgumų spragas iki 2030 m. Be to, bendrų viešųjų pirkimų dalis turėtų priartėti prie sutarto 35 proc. tikslo, o investicijos į gynybą, vykdomos remiant Europos gynybos technologinę ir pramoninę bazę, turėtų atitikti politinį tikslą, t. y. sudaryti bent 55 proc. visų investicijų.

Tarpinės reikšmės

1. Iki 2026 m. I ketv. suformuoti pajėgumų koalicijas visose prioritetinėse srityse, nuspręsti dėl vadovaujančių ir bendrai vadovaujančių šalių ir dėl atitinkamų įgyvendinimo planų iki 2030 m.
2. Iki 2026 m. vidurio surinkti pradinius duomenis apie ES gynybos pramonės pajėgumus prioritetinėse pajėgumų srityse, kai reikia, remiant Komisijai.
3. Per pirmą 2026 m. pusmetį pradėti projektus visose prioritetinėse srityse.
4. Iki 2027 m. pabaigos bent 40 proc. pirkimų gynybos srityje organizuoti kaip bendrus viešuosius pirkimus.
5. Iki 2028 m. pabaigos užtikrinti, kad būtų parengti projektai, sutartys ir finansavimas siekiant pašalinti kritinius pajėgumų trūkumus prioritetinėse srityse.
6. Iki 2030 m. pabaigos įgyvendinti visus pagal **SAFE** finansuojamus viešuosius pirkimus, kurie padėtų pašalinti visus tuos pajėgumų trūkumus prioritetinėse srityse.

⁴ Europos gynybos agentūroje. 2017 m. šis įsipareigojimas tapo labiau saistančiu PESCO įsipareigojimu.

Rodikliai

Siūloma, kad metinėje gynybos parengties ataskaitoje būtų stebima bendrų ES karinių trūkumų raida pagal prioritetines pajėgumų sritis (palyginti su praėjusiais metais), pradėtų projektų skaičius ir įsigyti kiekvienos prioritetinės srities pajėgumai, remiantis ES karinio štabo ir EGA pateikta informacija.

4. Europos parengties pavyzdinių iniciatyvų pradžia

Nors pažanga reikalinga visose gynybos pajėgumų srityse, skubiai reikia daug ir koordinuotai investuoti į visos Europos masto projektus, kurie apsaugos visą Europą nuo minėtų aktualių grėsmių.

Todėl Komisija ir vyriausioji įgaliotinė ir pirmininko pavaduotoja siūlo europinio pobūdžio **Europos parengties pradinių pavyzdinių iniciatyvų rinkinį**. Jos prisidės prie visos Europos saugumo ir viena kitą sustiprins: tai **Europos gynybos nuo dronų iniciatyva, Rytinio flango stebėjimas, Europos oro skydas ir Europos kosmoso skydas**.

Šios iniciatyvos bus atviros visoms norinčioms dalyvauti valstybėms narėms. Pavyzdinės iniciatyvos yra kompleksinio pobūdžio ir reiškia pažangą ne tik gynybos, bet ir keliuose kitose pajėgumų srityse ir sektoriuose. Bus labai svarbu užtikrinti ypatingos svarbos infrastruktūros apsaugą, sienų valdymą ir vidaus saugumą.

Dėl šių pavyzdinių iniciatyvų, taip pat dėl galimų papildomų pavyzdinių iniciatyvų (pvz., kibernetinių ar jūrų srities) spręs valstybės narės. Šių iniciatyvų jos imsis pačios: savo nuožiūra susitars dėl konkrečių tikslų, užduočių paskirstymo, nacionalinio biudžeto lėšų skyrimo ir tikslams pasiekti tinkamiausios sistemos.

Komisija veiks kaip tarpininkė: teiks vieno langelio principu grindžiamas paslaugas, kad valstybėms narėms būtų teikiama techninė pagalba ir konsultacijos, kaip susieti nacionalinius veiksmus su jų turimomis priemonėmis ir finansavimo galimybėmis (įskaitant regioninius fondus), kartu užtikrinant įvairių darbo krypčių nuoseklumą ir tęstinumą. Vyriausioji įgaliotinė per Europos išorės veiksmų tarnybą, Europos Sąjungos karinį štabą ir Europos gynybos agentūrą teiks konsultacijas valstybėms narėms ir užtikrins, kad pavyzdinėmis iniciatyvomis būtų remiamos sutartos prioritetinės pajėgumų sritys, kad jos būtų suderintos su ilgalaikiais pajėgumų plėtojimo tikslais ir derėtų su NATO kariniais planais.

Padedamos Komisijos, vyriausiosios įgaliotinės ir kitų ES subjektų, įskaitant Europos gynybos agentūrą, iki 2026 m. pavasario dalyvaujančios valstybės narės turėtų susitarti dėl tinkamos koordinavimo tvarkos. Kiekvienos pavyzdinės iniciatyvos pažanga bus stebima metinėje gynybos parengties ataskaitoje.

Europos gynybos nuo dronų iniciatyva ir Rytinio flango stebėjimas

Pastaruoju metu besikartojantys ES valstybių narių oro erdvės pažeidimai rodo, kad reikia skubiai sukurti lanksčius, mobilius ir pažangiausiomis technologijomis grindžiamus Europos kovos su bepiločiais orlaiviais pajėgumus. Nors didžiausią tiesioginę grėsmę Rusija ir Baltarusija kelia prie rytinės sienos esančioms valstybėms narėms, kaip matyti iš pastarojo meto incidentų, tokia grėsmė gali kilti kiekvienai valstybei narei.

Europos gynybos nuo dronų iniciatyva bus rengiama laikantis 360° požiūrio kaip daugiasluoksni technologiskai pažangi sistema, turinti sąveikius kovos su dronais pajėgumus, padedančius aptikti, sekti ir neutralizuoti dronus, taip pat pajėgumus sunaikinti antžeminius taikinius tiksliais smūgiais naudojant dronų technologiją. Kovos su dronais pajėgumai turėtų būti visiškai sąveikūs ir sujungti tarp valstybių narių, užtikrinant Europos informuotumą apie padėtį, taip pat gebėjimą veikti kartu ir apsaugoti ypatingos svarbos infrastruktūrą kartu su NATO.

Šie Europos kovos su dronais pajėgumai turėtų būti grindžiami Ukrainos patirtimi, rodančia, kaip svarbu kurti novatoriškas dronų ir kovos su jais ekosistemas, susieti mokslinius tyrimus ir plėtrą su gamyba ir kliautis kintamo masto gamybos pajėgumais bei nuolatine technologine plėtra. Tai galimybė Europai pasimokyti iš Ukrainos, kaip kurti karinių technologijų inovacijas, ir ji bus susieta su Dronų aljansu, kurį siūloma sudaryti su Ukraina. Kovos su dronais tinklą bus galima pritaikyti civiliams ir kariniams tikslams ir dvejopo naudojimo tikslams ir jis padės reaguoti į su gynyba nesusijusias grėsmes ar kitus visoms ES sienoms bendrus pavojus. Tai, be kita ko, sienų apsauga, naudojimasis migracija kaip ginklu, ypatingos svarbos infrastruktūros apsauga ir tarptautinis organizuotas nusikalstamumas.

Kovos su dronais pajėgumai bus vienas iš pagrindinių Rytinio flango stebėjimo pavyzdinės iniciatyvos, kuria siekiama stiprinti prie rytinės sienos esančių valstybių narių pajėgumus kovoti su įvairiomis grėsmėmis, įskaitant hibridines operacijas, Rusijos šešėlinį laivyną ir ginkluotos agresijos riziką, komponentų. Jos tikslas yra sustiprinti ES rytinės sienos sausumoje, ore ir jūroje ir taip prisidėti prie visos Sąjungos saugumo.

Pagal Rytinio flango stebėjimo iniciatyvą bus integruotos oro gynybos bei kovos su dronais sistemos ir antžeminės gynybos sistemos, jūrų saugumo sistemos Baltijos ir Juodojoje jūroje ir didesnio informuotumo apie padėtį sistemos, taip pat vidaus saugumas ir sienų valdymas. Rytinio flango stebėjimo iniciatyva turėtų būti visiškai suderinta su ES Juodosios jūros jūrų saugumo centru ir NATO integruota vadovavimo, valdymo ir kontrolės struktūra, ji turėtų papildyti operaciją „Eastern Sentry“, Baltijos oro policijos misiją ir priešakines pajėgas. Ji padės kuo skubiau parengti elementus, kurie bus išplėtoti ir integruoti į platesnį Europos masto projektą.

Tikslai

Siūloma siekti sukurti visapusiškus Europos sienų gynybos pajėgumus, apimančius daugelio sričių stebėjimo sistemas, dronų ir kovos jais pajėgumus, elektroninės kovos pajėgumus, tikslų smūgių sistemas ir atsakomąjį operatyvinį koordinavimą. Visa tai daroma glaudžiai bendradarbiaujant su NATO ir papildant jos regioninius teritorinės gynybos planus. Rytinio flango stebėjimo iniciatyva turėtų būti plėtojama visose prie ES rytinės sienos esančiose valstybėse narėse, be kita ko, atsižvelgiant į sausumos ir jūrų sieną su Rusija ir Baltarusija, kad būtų galima padėti stiprinti Europos gynybą.

Tarpinės reikšmės

1. Iki 2025 m. pabaigos Europos Vadovų Taryba turi patvirtinti Europos gynybos nuo dronų iniciatyvą ir Rytinio flango stebėjimo iniciatyvą kaip pavyzdines iniciatyvas.
2. 2026 m. I ketv. Europos gynybos nuo dronų iniciatyva ir Rytinio flango stebėjimo iniciatyva pradedamos įgyvendinti.
3. Pirmieji Europos gynybos pramonės programos kvietimai dėl gamybos apimties padidinimo ir paramos bendriems viešiesiems pirkimams. 2026 m. I ketv. atliekami

pirmieji išankstinio finansavimo mokėjimai pagal SAFE pavyzdinių iniciatyvų projektams.

4. Iki 2026 m. pabaigos užtikrinamas pradinis Europos gynybos nuo dronų iniciatyvos ir Rytinio flango stebėjimo pajėgumas.
5. Iki 2027 m. pabaigos pradeda visu pajėgumu veikti Europos gynybos nuo dronų iniciatyva.
6. Iki 2028 m. įgyvendinta Rytinio flango stebėjimo iniciatyva.

Nors Rytinio flango stebėjimo ir Europos gynybos nuo dronų iniciatyvos yra skubiausios, reikėtų sparčiau dirbti kuriant **Europos oro skydą**, kad būtų užtikrinta integruota, daugiasluoksnė valstybių narių oro erdvės apsauga ir priešraketinė gynyba, visiškai sąveiki su NATO vadovavimo, valdymo ir kontrolės sistema, taip pat kuriant **Europos kosmoso skydą**, kad būtų užtikrinta kosmoso įrenginių ir paslaugų apsauga ir atsparumas.

Europos oro skydas

Įgyvendinus integruotą **Europos oro skydo** pavyzdinę iniciatyvą bus apsaugota valstybių narių oro erdvė ir valstybių funkcijos. Valstybės narės bus remiamos pagal ES programas, kad būtų sukurtas integruotas, daugiasluoksnis oro ir priešraketinės gynybos skydas, įskaitant būtinus jutiklius, apsaugantis nuo visų oro grėsmių ir visiškai sąveikus su NATO vadovavimo, valdymo ir kontrolės sistema. Jis padės valstybių narių ginkluotosioms pajėgoms sumažinti priklausomybę ir padės sąjungininkėms siekti savo tikslų NATO sudėtyje.

Tikslas

Siūloma sukurti Europos oro skydą, kuris apimtų visą oro ir priešraketinės gynybos spektrą ir būtų visiškai sąveikus su NATO vadovavimo, valdymo ir kontrolės sistema ir doktrina.

Tarpinės reikšmės

1. Iki 2025 m. pabaigos Europos Vadovų Taryba turi patvirtinti Europos oro skydą kaip prioritetinę pavyzdinę iniciatyvą.
2. 2026 m. II ketv. pradedamas įgyvendinti Europos oro skydas.
3. Iki 2026 m. pabaigos Europos gynybos fondo (EGF) ir Europos gynybos pramonės programos (EGPP) darbo programose prioritetas teikiamas su oro ir priešraketine gynyba susijusiems veiksams.

Europos kosmoso skydas

Europos kosmoso skydas yra labai svarbus siekiant stiprinti valstybių narių gynybos pajėgumus, užtikrinti **kosmoso įrenginių bei paslaugų apsaugą ir atsparumą** didėjančioms grėsmėms ir užtikrinti gynybos parengtį iki 2030 m., remiantis nacionaliniais ir komerciniais kosmoso įrenginiais ir pasinaudojant ES kosmoso sistemomis. Jis papildys ES dvejojo naudojimo kosmoso pajėgumus, kurie teiks vyriausybines paslaugas visų valstybių narių naudai: padėties nustatymas, navigacija ir laiko nustatymas teikiant GALILEO paslaugą valstybinėms institucijoms, geoerdvinė žvalgyba teikiant Žemės stebėjimo vyriausybinių paslaugą ir saugus ryšys su Atsparumo, junglumo ir saugumo naudojant palydovus infrastruktūra (IRIS²) skatinant valstybes nares kartu plėtoti suverenius pajėgumus. Bus skatinama plėtoti sąveikius nacionalinius gynybos pajėgumus, daugiausia dėmesio skiriant su GALILEO suderinamai įrangai, informuotumui apie padėtį

kosmose, kovai su trukdžiais ir apsimetinėjimu ir operacijoms ir paslaugoms kosminėje erdvėje, t. y. sritims, kuriose Europa turi akivaizdžių trūkumų ir priklausomybių.

Tikslas

Siūloma įdiegti ir apsaugoti visapusišką Europos kosmoso pajėgumų sistemą, kuri būtų naudojama gynybos tikslais, remiantis ES kosmoso sistemomis ir esamais nacionaliniais pajėgumais.

Tarpinės reikšmės

1. Iki 2025 m. pabaigos Europos Vadovų Taryba turi patvirtinti Europos kosmoso skydą kaip prioritetinę pavyzdinę iniciatyvą.
2. Nuo 2026 m. laikantis koordinuoto požiūrio teikti pirmenybę susijusiems veiksams pagal Kosmoso, IRIS², EGF ir EGPP darbo programas ir dirbti su valstybėmis narėmis siekiant padėti koordinuoti jų viešųjų pirkimų planus (SAFE).
3. 2026 m. II ketv. pradėti įgyvendinti Europos kosmoso skydą.

5. Gynybos pramonės aspektas

Vienas iš svarbiausių Europos atgrasymo pastangų ir jos fizinio bei ekonominio saugumo komponentų yra tvirta, atspari ir technologiniu požiūriu novatoriška pramoninė bazė, kurios šaknys yra ES. Ji taip pat yra augimo variklis, atsižvelgiant į ES rinkos dydį, užimtumo potencialą ir šalutinį poveikį visai ekonomikai. Postūmis šalinti pajėgumų spragas turi suteikti galimybę padidinti ES gynybos pramonės konkurencingumą, glaudžiau bendradarbiauti ir diegti inovacijas, kad ji užimtų technologijų lyderės poziciją ir padidintų eksporto potencialą. Tai turi būti naudinga visoms tiekimo grandinės įmonėms, visų pirma startuoliams, veiklą plečiančioms įmonėms, MVĮ ir vidutinės kapitalizacijos įmonėms, taip pat regionų ekonomikai ir mažesnėms valstybėms narėms.

Ketveri karo Ukrainoje metai parodė, kaip svarbu turėti pakankamai šaudmenų ir įrangos atsargų, gamybos linijas, kurias galima greitai išplėsti ir papildyti atsargas, taip pat gerai sinchronizuotas tiekimo grandines. Viešosios ir privačiosios investicijos turi paskatinti pramonės ekosistemų plėtrą per ateinančius penkerius metus ir teikti naudą regionų ekonomikai.

Šiomis aplinkybėmis Komisija yra pasirengusi pateikti pramonei konkurencijos gaires dėl bendradarbiavimo projektų gynybos sektoriuje. Komisija taip pat bendradarbiauja su valstybėmis narėmis siekdama įvertinti, ar ji turėtų modernizuoti savo požiūrį pagal valstybės pagalbos taisykles šiame sektoriuje ir galbūt pateikti gairių.

Kad būtų galima geriau susieti pajėgumų spragų šalinimo pažangą ir Europos gynybos technologinės ir pramoninės bazės (EGTPB) stiprinimo pastangas, Komisija sieks **geriau suprasti dabartinius ir planuojamus Europos pramonės gamybos pajėgumus**, kiekvienais metais daugiausia dėmesio skirdama atrinktiems prioritetams. Pradėti ketinama nuo oro ir priešraketinės gynybos, dronų ir kovos su jais sistemų ir kosmoso sistemų.

Valstybės narės turėtų pasinaudoti savo bendra perkamąja galia per **daugiametės viešųjų pirkimų programas**, kad pasiųstų tinkamus ilgalaikius signalus ir padėtų įmonėms priimti sprendimus investuoti į gamybos plėtrą ir padaryti tai, kas būtina siekiant pašalinti

pajėgumų spragas. Geriau koordinuojant šias programas būtų sumažintas susiskaidymas, padidintas taip reikalingas sąveikumas ir užtikrinta ekonominė nauda.

Vienas iš svarbiausių Europos gynybos parengties komponentų yra inovacijos. Perversminės technologijos, greitas jų testavimas ir integravimas į gynybos pajėgumus, taip pat lankstus bendradarbiavimas su technologijų bendruomene yra labai svarbūs šiuolaikinio karo veiksniai. Todėl ES finansavimas bus nukreiptas į mokslinių tyrimų ir plėtos investicijų ir novatoriškos pramonės gamybos skatinimą, siekiant pritraukti daugiau privačių investicijų ir paskatinti dvejojo naudojimo technologijų startuolius, veiklą plečiančias įmones ir novatoriškas MVI ir vidutinės kapitalizacijos įmones. Taip pat būtų galima apsvarstyti galimybę supaprastinti viešųjų pirkimų procedūras startuoliams ir MVI. Neseniai atlikta sanglaudos politikos laikotarpio vidurio peržiūra suteikia paskatų perprogramuoti sanglaudos finansavimą ir jį nukreipti į ypatingos svarbos technologijų kūrimą ir gamybą ir gynybos pajėgumų didinimą. Būsimas **ES konkurencingumo fondas** daugiausia dėmesio skirs naujų technologijų srities subjektų, įskaitant veiklą plečiančias įmones, MVI ir vidutinės kapitalizacijos įmones, siūlomoms naujoms technologijoms ir perversminiems sprendimams. Būsimą **bendroji programa „Europos horizontas“**, visų pirma jos Europos inovacijų taryba, rems giliųjų technologijų ir perversmines inovacijas nuo mokslinių tyrimų iki veiklos plėtos etapo, be kita ko, gynybos prietaikų srityje. Tam pagrindą sudarys **Europos gynybos pertvarkos veiksmų gairės**, kurios bus pateiktos iki lapkričio mėn. pabaigos. Jose bus pasiūlyta naujų būdų, kaip paskatinti inovacijas gynybos pramonėje, įskaitant veiklą plečiančias įmones ir MVI, atsižvelgiant į didesnio lankstumo, spartos ir rizikos prisiėmimo poreikį.

Europa turi užtikrinti, kad ji išlaikytų pirmaujančias pozicijas gynybos technologijų srityje, visų pirma naudojant dirbtinį intelektą. Turime **didinti investicijas į gynybos technologinę ir pramoninę bazę ir šios srities inovacijas**, visų pirma susijusias su šiuolaikiniam karui ypač svarbių sistemų (dronų, palydovų, vadovavimo, valdymo ir kontrolės ar saugios Europos debesijos sistemų) gamyba, nes čia dirbtinis intelektas bus vienas iš svarbiausių veiksmų, lemsiančių mūsų gebėjimą kurti reikiamus pajėgumus.

Siekdama remti šias pastangas, Europos Komisija **spartins supaprastinimo procesą**, kad užtikrintų prieigą prie atitinkamų duomenų rinkinių, reikalingų stabilams, į žmogų orientuotiems ir patikimiems DI sprendimams mokytis ir patvirtinti, taip pat mažins administracinę našą, be kita ko, imdamasi naujų supaprastinimo priemonių.

Kolektyvinės parengties pastangos turi būti grindžiamos nauja ES, nacionalinių vyriausybių ir gynybos sektoriaus suinteresuotųjų subjektų partneryste. Remiantis Komisijos ir Europos gynybos pramonės dialogu, kasmetiniame **gynybos pramonės aukščiausiojo lygio susitikime** turėtų dalyvauti vyriausybės, ES subjektai, pagrindinės gynybos sektoriaus įmonės, MVI, vidutinės kapitalizacijos įmonės ir technologijų novatoriai.

Europos gynybos pramonei reikės kvalifikuotų darbuotojų. Pagal **Igūdžių paktą** įgyvendinant **didelio masto partnerystę orlaivių ir erdvėlaivių ir gynybos igūdžių srityse** rengiamos igūdžių prognozavimo, kvalifikacijos kėlimo ir perkvalifikavimo programos ir skatinamas talentų įsitraukimas, siekiant padėti valstybėms narėms iki 2030 m. perkvalifikuoti 600 000 žmonių dirbti gynybos pramonėje. ES igūdžių garantijos iniciatyva taip pat gali padėti perkelti darbuotojus iš rizikos sektorių į tokius strateginius sektorius kaip gynybos pramonė.

Gynybos pramonės gamybos pajėgumas taip pat priklauso nuo prieigos prie ypatingos svarbos žaliavų užsitikrinimo. Būtina spręsti problemas, susijusias su strategine priklausomybe ir ypatingos svarbos žaliavų bei komponentų tiekimo trukdžiais. ES ypatingos svarbos technologijų stebėjimo centras parengs rizikos analizę, kuri bus pagrindas imtis aiškių tikslinių priemonių trūkumams šalinti. Šios priemonės gali būti, be kita ko, galimybės suteikimas pramonei gauti paramą projektams, kuriais užtikrinamas tiekimas, pavyzdžiui, vykdant alternatyvų mokslinius tyrimus arba kaupiant atsargas, arba kitiems projektams pagal Ypatingos svarbos žaliavų aktą.

Siekiant plėtoti mūsų pajėgumus, užtikrinti sąveikumą, inovacijas ir gynybos pramonės parengtį, taip pat diversifikuoti žaliavų ar ypatingos svarbos komponentų tiekimą, labai svarbu **skatinti saugumo ir gynybos partnerystes** su bendramintėmis šalimis. Vadovaudamasi baltąja knyga, ES ėmėsi konkrečių veiksmų, kad įgyvendintų savo partnerystės saugumo ir gynybos srityje darbotvarkę su sąjungininkais ir bendraminčiais partneriais, visų pirma NATO, su kuriais EGA sieks sudaryti techninį susitarimą dėl keitimosi įslaptinta informacija. Šis modelis išbandomas su **Jungtine Karalyste ir Kanada**: su jomis deramasi dėl dvišalių susitarimų, kad jų atitinkami gynybos sektoriai ir produktai galėtų būti įtraukti į bendrus viešuosius pirkimus pagal priemonę SAFE. Bendradarbiavimas gynybos pramonės srityje taip pat yra pagrindinis dialogo gynybos pramonės klausimais su Japonija ir galbūt ateityje su Indija elementas. Be to, ES turėtų stiprinti savo partnerystę saugumo ir gynybos srityje su Moldova.

Tikslai

Siūloma užtikrinti, kad iki 2030 m. EGTPB galėtų reikiamu mastu ir greičiu suteikti valstybėms narėms reikalingus pajėgumus. Reikėtų iš esmės padidinti gynybos linijas ir reikšmingai sutrumpinti ypatingos svarbos gynybos materialinių išteklių pristatymo laiką. Turėtų būti išnaudotas visas inovacijų potencialas gynybos srityje, įskaitant Ukrainos sprendinius. Reikėtų užtikrinti gynybos sektoriaus tiekimo grandinių atsparumą, be kita ko, mažinant kritinę priklausomybę nuo žaliavų ir kitų ypatingos svarbos išteklių.

Tarpinės reikšmės

1. Teisėkūros institucijos priima Europos gynybos pramonės programą. 2025 m. lapkričio mėn. Komisija pristato Europos gynybos transformacijos veiksmų gaires.
2. Iki 2025 m. pabaigos Komisija įsteigia gynybos technologijų aljansus, jungiančius technologijų novatorius ir gynybos srities naudotojus valstybėse narėse, kad padėtų jiems pašalinti ypatingos svarbos pajėgumų trūkumus.
3. Glaudžiai bendradarbiaudama su pajėgumų koalicijų vadovaujančiomis šalimis, Komisija 2026 m. pirmą pusmetį išplečia strateginį dialogą su pramone ir iki 2026 m. vidurio surengia pirmąjį metinį gynybos pramonės aukščiausiojo lygio susitikimą.
4. Pradedant nuo 2026 m. vidurio Komisija turi pateikti padidintų pramonės pajėgumų, kurių reikia, kad būtų užtikrintas patikimas tiekimas sutartose pajėgumų srityse, apžvalgą.
5. 2026 m. antrą pusmetį parengiama rizikos, kylančios dėl strateginės priklausomybės ir kliūčių ypatingos svarbos žaliavų srityje, analizė ir veiksmų planas su rizikos mažinimo priemonėmis, skirtomis Europos gynybos pramonės tarptautinėms tiekimo grandinėms.
6. Iki 2026 m. perkvalifikuoti 200 000 darbuotojų dirbti gynybos pramonėje.
7. Iki 2027 m. pabaigos pagal kitą daugiametę finansinę programą (DFP) patvirtinamas ir parengiamas veikti Konkurencingumo fondas, gynybos linija ir bendroji programa „Europos horizontas“.

Rodikliai

Metinėje gynybos parengties ataskaitoje siūlomi naudoti rodikliai: ES 27 gynybos pramonės įnašas į ES BVP (procentais); darbuotojų ES 27 gynybos pramonėje dalis, įskaitant kasmet sukuriamas naujas darbo vietas; naujų arba išplėstų gynybos srities gamybos įrenginių dalis, ES programų paramos gynybos srities inovacijoms remti įgyvendinimas, ES užregistruotų su gynyba susijusių patentų skaičius, sukurtų startuolių skaičius ir vienasaragių skaičius gynybos sektoriuje.

6. Ukraina – svarbi Europos parengties pastangų dalis

Padaryti Ukrainą jokiems okupantams neįveikiama plienine dygliakiaule svarbu ne tik Ukrainos, bet ir Europos saugumui. Europos gynybos parengties pastangos turėtų dar labiau sustiprinti Ukrainą ir užtikrinti, kad Europa pasinaudotų Ukrainos patirtimi mūšio lauke ir pasimokytų iš jos novatoriškos išmonės, veiksmingo civilių ir kariškių bendradarbiavimo ir padidinto pramonės pajėgumo.

Valstybės narės ir ES prisidės prie **ilgalaikių saugumo garantijų Ukrainai sistemos**, grindžiamos: ilgalaikiais teisiniais susitarimais; prognozuojamais daugiamečiais finansiniais ir kariniais ištekliais; gynybos pramonės integravimu į Europos gynybos technologinę ir pramoninę bazę; aiškiais konsultacijų mechanizmais ir sąsaja su Ukrainos stojimu į ES ir atstatymu po karo.

To pagrindas – **nuolatinės pastangos išnaudoti Ukrainos kokybinį karinį pranašumą**. Kad būtų užtikrintas Ukrainos kokybinis karinis pranašumas vidutiniu laikotarpiu, Komisija rengia **reparacijų paskolą**, finansuojamą pinigineis lėšomis, susijusiomis su imobilizuotu Rusijos turtu. Taip būtų užtikrintas nuspėjamas daugiamečis finansavimas Ukrainai ir tai, kad Ukraina turėtų galimybę nedelsiant naudotis stabiliu pranašios karinės įrangos, atitinkančios jos mūšio lauko reikalavimus, srautu, visų pirma iš Europos ir Ukrainos gynybos pramonės, taip skatinant **pramonės partnerystes su Europos įmonėmis, kad jos galėtų diegti inovacijas ir plėsti veiklą**. Esminiai Ukrainos kokybinio karinio pranašumo veiksniai taip pat bus didesnio masto ir geresnis mokymas, vykdomas pasinaudojant ES karine pagalbos misija Ukrainai remti, ir geresnis žvalgybos informacijos rinkimas.

Komisijos paskelbtas **Dronų aljansas su Ukraina**, kuris galėtų būti finansiškai remiamas pagal įvairius finansavimo mechanizmus, be kita ko, paankstinus 2 mlrd. EUR pagal Ypatingųjų pajamų naudojimo paskoloms Ukrainai spartinimo iniciatyvą teikiamų paskolų, rodo, kad tai gali būti įgyvendinama praktiškai. Dronų aljansas padės kurti bendrąsias Ukrainos ir Europos įmones už Ukrainos ribų, pasinaudojant Europos technologijomis ir Ukrainos žiniomis bei patirtimi. Ukraina taip pat visapusiškai prisidės prie ES finansinių priemonių, pavyzdžiui, **SAFE ir EGPP / paramos Ukrainai priemonės**, įgyvendinimo, kad būtų perkama įranga Ukrainai, kartu su Ukraina ir, kiek įmanoma, iš Ukrainos pramonės sektoriaus. Priklausomai nuo pažangos, **2026 m. pradžioje būtų galima apsvarstyti galimybę imtis papildomos Ukrainai skirtos iniciatyvos**, kad būtų paskatintos tolesnės bendradarbiavimo pastangos.

Tikslai

Siūloma siekti užtikrinti, kad Ukraina galėtų apsiginti nuo bet kokios būsimos Rusijos agresijos ir atgrasyti nuo jos. Ukrainos gynybos pramonė turėtų būti visapusiškai

integruota į Europos gynybos pramonę, kad būtų galima padidinti Ukrainos gamybos mastą ir išnaudoti visą Ukrainos inovacijų sėkmės potencialą Europos gynybai.

Tarpinės reikšmės

1. Iki 2025 m. pabaigos patvirtinti paramos Ukrainai priemonę pagal EGPP ir reparacijų paskolą, numatant Ukrainai metinę išmoką jos kokybiniam kariniam pranašumui remti.
2. Iki 2025 m. pabaigos įgyvendinti vyriausiosios įgaliotinės 2 mln. artilerijos šaudmenų iniciatyvą.
3. Iki 2026 m. I ketv. įtraukti Ukrainą į atitinkamas pajėgumų koalicijas ir pradėti įgyvendinti ES ir Ukrainos dronų aljansą.
4. Iki 2026 m. I ketv., atsižvelgiant į Ukrainos gynybai skirtų SAFE įnašų lygį, įvertinti galimas papildomas paskatas valstybėms narėms remti Ukrainą.
5. Iki 2026 m. I ketv. pasiūlyti papildomų priemonių, kuriomis būtų siekiama paskatinti valstybės nares skubiai teikti karinę paramą Ukrainai.
6. Iki 2026 m. pabaigos įgyvendinti iniciatyvą „Brave Tech EU“, įskaitant naujų technologinių sprendimų, skirtų kartu su Ukraina nustatytiems mūšio lauko iššūkiams įveikti, testavimo finansavimą.
7. Tęsti ES karinę pagalbos misiją Ukrainai remti ir remti norinčiųjų prisidėti koaliciją, kai leidžia sąlygos.

Rodikliai

Siūloma stebėti pažangą metinėje gynybos parengties ataskaitoje: bendros ES karinės paramos Ukrainai apimtį (EUR), visų vykdant ES karinę pagalbos misiją Ukrainai išmokytų karių skaičių, pristatytų didelio kalibro šaudmenų skaičių ir su Ukraina susijusių SAFE paskolų dalį. Siekiant stebėti Ukrainos gynybos pramonės integraciją į ES gynybos pramonę, taip pat bus stebimos bendros tiesioginės ES 27 investicijos į Ukrainos gynybos technologinę ir pramoninę bazę (EUR) ir ES ir Ukrainos bendrųjų įmonių gynybos sektoriuje skaičius.

7. Horizontalieji įgalinamieji veiksniai

Sukurti realią ES masto gynybos įrangos rinką

Viena iš pagrindinių sąlygų, kad būtų galima užtikrinti didelio masto gamybą, masto ekonomiją ir gynybos inovacijas, yra gerai veikianti ir paprastesnė ES **gynybos įrangos rinka**. Tam reikia veiksmingų, vienodų ir teisingų gynybos srities viešųjų pirkimų taisyklių, patikimos siuntimo Europos Sąjungoje sistemos ir tvirto tiekimo saugumo režimo, taip pat reikia plačiai priimti pripažintus standartus ir užtikrinti abipusį sertifikavimo pripažinimą.

Atliekant Gynybos ir saugumo srities viešųjų pirkimų direktyvos peržiūrą valstybėms narėms turėtų būti nustatytos lanksčios viešųjų pirkimų procedūros, pritaikytos prie jų viešųjų pirkimų poreikių, visų pirma vykdant bendrus viešuosius pirkimus. Didesnis skaidrumas ir atvirumas turėtų sudaryti sąlygas ES gynybos pramonei tiekti novatoriškus produktus ir paslaugas konkurencingomis kainomis, o nuspėjamumas turėtų padėti jai plėtoti papildomus gamybos pajėgumus. Kad būtų galima sukurti gynybos vidaus rinką, reikės didesnio pasitikėjimo ES vidaus tarpvalstybinėmis tiekimo grandinėmis. **Gynybos parengties bendrajame rinkinyje** pateikta šiems klausimams spręsti skirtų pasiūlymų. Jį teisėkūros institucijos turėtų priimti ne vėliau kaip 2025 m. pabaigoje. Ne vėliau kaip

2025 m. gruodžio mėn. taip pat reikėtų priimti gynybos srities mini bendrąjį rinkinį, kad būtų galima geriau paskatinti su gynybos pramone susijusias investicijas prieš pradedant kitą daugiametę finansinę programą.

Tikslas

Siūloma siekti iki 2030 m. sukurti tikrą ES masto gynybos įrangos rinką, kurioje būtų taikomos supaprastintos ir suderintos taisyklės.

Tarpinės reikšmės

1. Iki 2025 m. pabaigos užbaigti gynybos parengties bendrojo rinkinio ir mini bendrojo rinkinio priėmimo procesą.
2. Iki 2026 m. pabaigos užbaigti papildomus teisėkūros veiksmus, kuriais kuriama bendroji rinka, visų pirma Viešųjų pirkimų direktyvos ir Direktyvos dėl siuntimo Europos Sąjungoje vertinimą.

ES masto karinio mobilumo erdvės kūrimas

Karinis mobilumas yra labai svarbus veiksnys užtikrinant Europos saugumą ir gynybą, įskaitant ES paramą Ukrainai. Kaip rodo valstybių narių pratybos, perkelti karius ir karinę įrangą visoje Europoje vis dar pernelyg sunku. 2024 m. tik pusė valstybių narių visiškai laikėsi 5 darbo dienų įsipareigojimo. ES nustatė daugiau kaip 500 prioritetinių projektų, kuriems reikia maždaug 100 mlrd. EUR investicijų. Jie turėtų būti įgyvendinami prioriteto tvarka, kad būtų pašalintos pagrindinės spragos ir kliūtys keturiuose prioritetiniuose karinio mobilumo koridoriuose. Vientisų ir sąveikių transeuropinių transporto tinklų trūkumas ypač pavojingas Rytiniam flangui. Siekiant paspartinti pažangą, lapkričio mėn. bus pateiktas plataus užmojo **karinio mobilumo dokumentų rinkinys**, įskaitant pasiūlymus sukurti bendrą reglamentavimo sistemą, kad būtų sudarytos palankesnės sąlygos gabenti įrangą, prekes ir žmones kariniais ar civilinės saugos tikslais visoje Europoje, ir tikslinius galiojančių ES teisės aktų pakeitimus, kad dvejopo naudojimo infrastruktūra geriau atitiktų karinio mobilumo reikalavimus.

Tikslai

Siūloma iki 2027 m. pabaigos sukurti ES masto karinio mobilumo erdvę su suderintomis taisyklėmis bei procedūromis ir sausumos koridorių, oro uostų ir jūrų uostų tinklu ir remti elementus, kuriais užtikrinamas netrukdomas karių ir karinės įrangos perkėlimas visoje Sąjungoje, glaudžiai bendradarbiaujant su NATO ir didinant civilio ir karinio transporto pajėgų prieinamumą.

Tarpinės reikšmės

1. Iki 2025 m. pabaigos pateikiamas karinio mobilumo dokumentų rinkinys.
2. Iki 2026 m. I ketv. nustatomi konkretūs karinio mobilumo prioritetiniai projektai karinio mobilumo koridoriuose.
3. Iki 2026 m. pabaigos teisėkūros institucijos priima karinio mobilumo dokumentų rinkinį.
4. Iki 2027 m. pabaigos patvirtinama ir pradedama naudoti nauja karinio mobilumo linija pagal Europos infrastruktūros tinklų priemonę.

Rodikliai

Siūloma metinėje gynybos parengties ataskaitoje teikti informaciją apie: valstybių narių priimtus įsipareigojimus užtikrinti, kad karių ir įrangos judėjimo leidimai būtų išduodami kuo greičiau (per 3–5 darbo dienas); ES lėšomis remiamų prioritetinių projektų skaičių; išmokėtų Europos infrastruktūros tinklų priemonės karinio mobilumo biudžeto procentinę dalį ir EIB grupės remiamų karinio mobilumo projektų skaičių.

Pakankamų finansinių išteklių ir investicijų užtikrinimas

Pagal dabartinę DFP ES priemonės, kuriomis remiama gynybos pramonė, įrodė savo pridėtinę vertę. **Europos gynybos fondas** (EGF) dabar yra trečiasis investuotojas į MTP Europos Sąjungoje, o pasinaudojant Šaudmenų gamybos rėmimo aktu (**ASAP**) ir priemone Europos gynybos pramonei stiprinti vykdant bendradarbiaujamuosius viešuosius pirkimus (**EDIRPA**) ribotomis sumomis prisidėta prie pastangų mažinti kritinius trūkumus ir pritraukta daugiau kaip 12 mlrd. EUR papildomų investicijų iš pramonės ir valstybių narių. Kai **EGPP** įsigalios, bus pasiūlyta naujų konkrečių papildomų pajėgumų užtikrinimo priemonių, įskaitant tokius pavyzdinius projektus kaip Europos gynybos srities bendrų interesų projektas (EGSBIP) arba Europos ginkluotės projektų struktūros (SEAP).

Aktyvavus **nacionalinę nukrypti leidžiančią išlygą**, iki šiol 16 valstybių narių suteikta daugiau fiskalinės erdvės toliau didinti savo gynybos išlaidas. 19 valstybių narių pateikė paraiškas dėl visos **Europos saugumo veiksmų priemonės (SAFE)** sumos, taigi 150 mlrd. EUR paketas jau panaudotas. Be to, atlikus sanglaudos politikos priemonių laikotarpio vidurio peržiūrą, valstybės narės ir regionai gali perskirti sanglaudos lėšas su gynyba susijusioms investicijoms, įskaitant karinį mobilumą, pasinaudodami didesniu lankstumu ir išankstinio bei bendro finansavimo normomis, o prie Ukrainos esantiems ES regionams, besiribojantiems su Rusija ir Baltarusija, taip pat bus teikiama tikslinė parama.

Pagal kitą DFP Komisija pasiūlė **gerokai padidinti gynybai ir kosmosui skirtą biudžetą**. Iš Europos konkurencingumo fondo gynybos ir kosmoso sričiai būtų skirta 131 mlrd. EUR valstybių narių ilgalaikėms pastangoms užtikrinti gynybos parengtį remti. Pagal bendrąją programą „Europos horizontas“ pasinaudojant 175 mlrd. EUR biudžetu būtų galima remti dvejopo naudojimo veiksmus, o Europos inovacijų taryba galėtų remti ypatingos svarbos technologijų inovacijas, daugiausia dėmesio skirdama gynybos prietaikoms. Be to, **karinio mobilumo** biudžetas padidėtų nuo 1,76 mlrd. EUR (jau sutelktų laikotarpio pradžioje ir visiškai paskirstytų iki 2024 m. pradžios) iki 17,65 mlrd. EUR.

Nemažiau svarbūs ir privačiojo kapitalo srautai. Pažanga, padaryta kuriant **santaupų ir investicijų sąjungą** Europoje, padės nukreipti ilgalaikį privatųjį kapitalą į gynybos investicijas, inovacijas ir infrastruktūrą. **EIB grupė** neseniai gerokai padidino su gynyba susijusių projektų, įskaitant infrastruktūrą, finansavimą, siekdama toliau remti Europos gynybos pramonę ir prisidėti prie ES gynybos pajėgumų ir technologinių prioritetų finansavimo. Taip bus pasiųstas aiškus signalas rinkoms.

Tikslai

Siūloma skatinti privačiąsias ir viešąsias investicijas į gynybą ir pasiekti kuo didesnę ES finansuojamos paramos veiksmingumą ir poveikį.

Tarpinės reikšmės

1. Iki 2026 m. I ketv. kartu su EIB / EIF sukurti iki 1 mlrd. EUR (nuosavo kapitalo) fondų fondą, kuris remtų greitą su gynyba susijusių veiklą plečiančių įmonių ir su gynyba susijusių projektų augimą.
2. Iki 2027 m. pabaigos patvirtinamos ir įgyvendinamos naujosios DFP priemonės.
3. Iki 2028 m. III ketv. išmokama bent 50 proc. SAFE lėšų.

Rodikliai

Į metinę gynybos parengties ataskaitą galėtų būti įtraukti konkretūs rodikliai, susiję su viešųjų ir privačiųjų investicijų į gynybą santykiu ir su metine EIB grupės paramos saugumui ir gynybai raida.

8. Tolesni veiksmai siekiant 2030 m. tikslų

Atsižvelgdama į didėjančią grėsmę Europa turi imtis skubių veiksmų. Valstybės narės jau įjungė aukštesnę pavarą. Investicijos į gynybą sparčiai auga. SAFE reglamentas buvo patvirtintas per rekordiškai trumpą laiką ir jau pateiktos paraiškos dėl viso 150 mlrd. EUR paketo. Pristatytas gynybos bendrasis rinkinys. Reikalai pajudėjo. Kai Europa veikia skubiai, ji pasiekia norimus rezultatus.

Siekis sukurti patikimus ES gynybos pajėgumus per penkerius metus bet kuriuo atveju yra ambicingas. Bet jei aiškiai nustatysime tikslus, skirsime jiems pasiekti būtinus išteklius, veiksime koordinuotai ir laikydamiesi tikslų tvarkaraščių, galime jį pasiekti.

Taikant šį metodą ir remiantis daugiamete programa įvairiais etapais ir nuolatiniu politiniu vadovavimu proceso pažangai skatinti buvo įgyvendinti sėkmingiausi Europos projektai – sukurta bendroji rinka ir įvestas euras. Ta pačia logika reikia vadovautis ir skatinant pažangą Europos gynybos politikoje.

Šiose veiksmų gairėse nustatomi aiškūs 2030 m. tikslai, sritys, kuriose reikia imtis skubių ir ilgalaikių veiksmų, ir apčiuopiamos kolektyvinės tarpinės reikšmės.

Kad būtų išlaikytas pagreitis, Europos Vadovų Taryba turi rodyti nuoseklią politinę kryptį, stebėti kasmetinę pažangą ir rekomenduoti prioritetinius veiksmus.

Kad 2030 m. būtų pasirengusi, Europa jau dabar turi susitarti dėl projektų, investicijų ir sutarčių.

Europos Komisija ir vyriausioji įgaliotinė ragina Europos Vadovų Tarybą patvirtinti pagrindinius šiose veiksmų gairėse pateiktus pasiūlymus ir pateikti politines gaires, kaip daryti pažangą siekiant užtikrinti parengtį iki 2030 m. įgyvendinant siūlomas tarpines reikšmes.